

occasione pigrescerent. Non enim in reprobationem venit qui humanus est in largiendo, sed hic qui cum possit labore ferre, oiose vult vitam a gere.

Quod signum in omni epistola est. Propter adulteratores scripturarum manu sua in fine omnium epistolarum salutationem se subscribere testatur: ut sub nomine eius nulla epistola accipiatur que non fuerit manu eius subscripta.

Timotheo in asi
ca relicto episcopo, scribit paulus de episcopali officio, quo modo pseudo apostol resistat: quodmodo ecclesia am institutam, quales presbiteros vel diaconos ordinet, quales viduas honoret, quomodo ipse in ecclesia se habeat vel quomodo eam regat.

Piero. Timotheus ille fuit filius mulieris fidelis, patre gentili procreatus, et cum non esset circuncisus, et ipse gentilis: huic dabant bonum testimonium fratres qui erant lystris et byconio. hunc voluit paulus proficiere secundum video circumcidit, propter iudeos qui erant in illis locis.

Erat quod eruditus tam diuinis scripturis quam liberalibus artibus hunc apostolus creavit episcopum, et ideo cum admonet ut sollicitus sit in ecclesiastica ordinatione, intento apostoli est in hac epistola instruere timotheum de episcopalis dignitatis officio. Modus talis. Primum salutat eum. Deinde monet ut pseudo apostol resistat. Postea instruit de episcopali officio dicens: quales debeat ordinare presbiteros et diacones, et quales debeant esse mulieres eorum. Deinde quales viduas recipere debeat. Et postea de modo correctionis instruit eum. In fine admittit ut vitet prophanas nouitates.

Secundum imperium. Unde. Segregate nichil paulum et barnabam in opus ad quod elegi eos.

Gratia et misericordia. In hac salutatione tria ponuntur que ei operantur: cum in alijs tantum uno posuerit. Misericordia hic accipitur quod in alijs epistolis gratia dicitur: id est, remissio peccatorum. Pax est tranquillitas animi, prelibatio eterne pacis, hoc communiter omnibus optare solet. Gratia vero quam hic additum episcopis optatur: id est, donatio spiritus sicut quia ministri dei armantur.

Si, rogauit. Post salutationem prius de pseudo repellendis incipit bielegem adhuc tenendam docentibus.

Rogauit dicit, ut affectum charitatis, et formam humilitatis ostenderet.

Fabulis et genealogiis. Augustinus. Hereticus quidam inimicus legis et prophetarum existimat apostolum hoc loco divina eloquia fabulas appellasse, sicut et alibi cum ait prophetas et aniles fabulas denunt. Quis ita non multum hereticus erraret. Cur ergo ipse idem fecit si hoc est se quiles fabulas indicavit. Cur dicit abraham habuit duos filios, et talia

huiusmodi. Sed melius dicit quod propter legitimas scripturas habent inde traditiones non scriptas, quas memoriter docent et deuteronomio vocant, ubi dicunt deum duas uxores creasse primo homini, ex quibus genealogias finitas texunt facientes in fructuissimas questiones, has autem dicit fab.

Fabulis iudeorum, qui dicunt duas mulieres fuisse primo homini unam, et alteram ex qua dicunt multos filios esse natos, quod nusquam sacra pagina narrat. Genealogiis, quibus narrant se de genere abrae et adam usque ad eis salus de beatum, vel quis narrant christum non esse de david.

Finis enim. In fide est edificatio dei; quia ex fide est spes, et inde caritas que est adimplatio legis. Docent et intendunt fabulis et genealogiis finis et impletio legis caritas; quare non est opus alijs. Precepti. Pro preceptorum, quorum impletio est dilectio dei et proximi. Unde, in his duabus mandatis tota lex pendet et proprie-

In ihesu secundum imperium dei saluatoris nostri, et christi ihesu, in quo est speranda vita eterna non in carnibus obseruantibus.

In spei nostrae: thimotheo dilecto, sic gratia pro dono spirans, et misericordia in fide. **G**ratia et misericordia pro remissione peccatorum.

Cordia et patre a deo patre, et christi. **S**cilicet ita factum minus, quam comparetur non precepit quasi minor.

In ihesu domino nostro. **H**ic sicut in ro ad ordinandam ecclesiam, que est civitas metropolis astie.

Gaudi te ut remaneres ephesi, cum irre in macedoniam: ut de nunciari est discretis a catholica fide tam doctoribus quam minoribus.

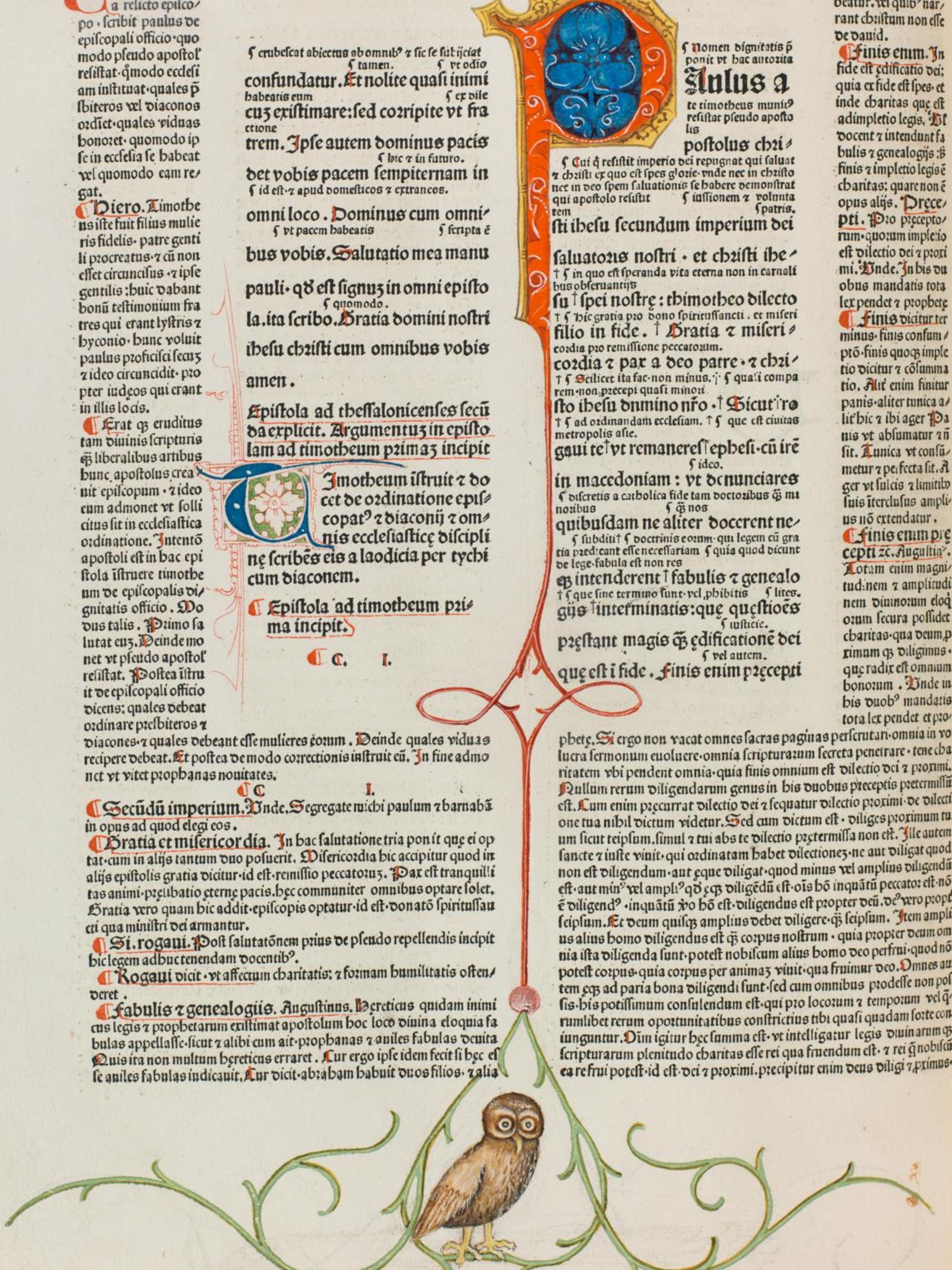
In quibusdam ne aliter docerentur, subditur doctrinam eorum, qui legem cum gratia predicant esse necessariam, quia quod dicunt de lege, fabula est non res.

Et intenderent fabulis et genealogiis interminatis: que questioes

Instant magis quam edificatione dei, vel autem.

Finis enim precepti.

pheta. Si ergo non vacat omnes sacras paginas perscrutari, omnia in voluntate sermonum euoluere, omnia scripturarum secreta penetrare, tenebantur ubi pendent omnia, quia finis omnium est dilectio dei et proximi. Nullum rerum diligendarum genus in his duabus preceptis pretermis est. Cum enim precurrat dilectio dei et sequatur dilectio proximi, de dilectione tua nihil dictum videtur. Sed cum dictum est, diligere proximum tuum sicut te ipsum, simul et tui abs te dilectio pertermissa non est. Ille autem sancte et iuste vivit, qui ordinatam habet dilectionem, ne aut diligat quod non est diligendum, aut que diligat, quod minus vel amplius diligendum est, aut minus vel amplius, quod est ois hoc iniquitatem peccator est, non est diligendus, iniquitatem vero est, diligendus est propter deum, deo vero propter se ipsum. Et deum quisque amplius debet diligere, quam se ipsum. Item amplius alius homo diligendus est quam corpus nostrum, quia propter deum omnia ista diligenda sunt, potest nobiscum alius homo deo perfici, quod non potest corpus, quia corpus per animam vivit, quia fruimur deo. Omnes autem eis ad paria bona diligendi sunt, sed cum omnibus prodesse non possit, bis potissimum consulendum est, qui pro locorum et temporum vel quamlibet rerum opportunitatibus constrictus tibi quasi quadam sorte continguntur. Omnia igitur hec summa est, ut intelligatur legis diuinarum quae scripturarum plenitudo charitas esse rei, qua fruendum est, et rei quoniam ea fruiri potest, id est, dei et proximi, precipit enim deus diligere proximus,

ut autem quis se diligat alio speciali precepto non est opus.
Cidem. Charitas ista amor dei est et proximi. Amor huius seculi cupidi-
tas dicitur minuitur cupiditas charitate crescere. Cupiditas ergo refrenet
charitas excitetur.

Conscientia bona. Aug. Conscientia pro spe. Ille enim quod id quod

diligit se perennatur

desperat cui male con-
scientie scrupul' inest.

Et fide non fici-
ta. Vel non fidelis et
fragili vel in qua non
quisque sibi quoddlibet
fingit sed catolica.

A quibus. Im-
probabili aduersariis
os qui legalia trade-
bant dicens a quibus

et.

Non intelligen-
tes sc. Si quando ei

de piana falsa opini-
one sua reprehendi et
commixi ceperint ad
defendendum id quod

leuissima temeritate et
apissima falsitate di-
xerint de sanctis libris

multa verba pronun-
ciant volentes esse le-

gisdoctores cum tamē
non intelligent que lo-
quuntur vel de quibus.

Scimus autē.
Approbat suam par-
tem

Scimus autē. Ne
videretur legem incu-
sare addit. Scim⁹ au-
tem sc. Sed ne iterū
videatur eam induce
resubiungit. Scientes
hoc quia iusto nō est
lex polita quia nō ex
ea est iustus sed ex fid
ad quid igitur ei necel-
saria est lex. Sed ideo
data est ut vel reipu-
niret vel peccare nolē
tem coeretur. Iustus
tamen est ea non eget
vitium ut sic esset in au-
toxitate alijs et futura
attestaretur factis.

Quoniam bo-
na. Quomodo bona

non iusto posita sed
iustus non eget pe-
dagogo sed iniustus

ut fiat iustus.

Legitime vta-
tur qui scit ad temp⁹

vata est ut sub christo deserit. Jam iustis per remissionem non est opus legē

a qua liberi sunt per christum.

Legitime vtratur. Legē legitime vtrandi multiplex est modus ut secun-
dum aliud iustus et secundum aliud iniustus recte dicatur legitime vtile
ge. Iustus enim ea legitime vtitur quando intelligens quare data sit.
eius communione tanquam pedagogo perducitur ad gratiam per quas
iustus fiat. Iustus vero et illa legitime vtitur cujus eam tenendo iniustis im-
ponit ut sic cum iniustis coperit inolite concupiscentiae morbus incentivo p-
bibitionis et cumulo pruaricationis augeri consurgant ad iustificantem
gratiam et per eam suavitate iusticie delectati pgnā littere minantis evadat.

Quia iusto non est lex posita. Id est impossita ut supra illuz sit

et dominetur. In illa enim est potius et cum ipsa. Et sub ipsa quia ami-

ans iusticie est cuius inimicus est qui penitentia non peccat. Amicus ve-
ro est qui eius amore non peccat.

Vel Deccatoribus. In se sceleratis et contaminatis in proximis

Gratias ago. hic ostendit mala sibi fuisse in lege. Bona vero ea di-
misa. quod fidelis est et posit⁹ in mysterio. vñ fortis per hoc dit legē postenage
lum inutiliter duci.

Confortante.

Mentem corroborauit que prius impossibili-
bile putabat quod de domi-

nate state et mate-

state et spe predicabat

Sed misericordiam dei conse-

deruntur misericordiam dei conse-

deruntur misericordiam dei conse-

deruntur misericordiam dei conse-

Misericordiam dei conse-

deruntur misericordiam dei conse-

deruntur misericordiam dei conse-

Superabuimus.

Et maiora bona quam olim mala

Superabuimus.

Quod solum peccata

dimisit. sed fidem et dilectionem

et gratiam donorum.

Rans feci in incredulitate. Super

qui dona diversa dedit cum fide et dilectione

id est cum perfectione fidei et dilectionis. quia nulli

dat remissio peccatorum sine fide et dilectione

abundauit autem gratia domini

nostrí cum fide et dilectione que est

non in lege dignus eritis

in christo ihesu. Fidelis sermo et

non una sicut hic et in futuro saluat iste.

omni acceptione dignus: quia christi

qui passibilis cum aliis

stus ihesus venit in hunc mundum

quoscunq; etiam parvulos qui est a baptizatis

nati hoc est carne tantum non spiritu non ex eo

quod renous cur quia spiritus etenim ex tradice et

mundato spiritu descenderei mundatus. Et inter quos

peccatores saluos facere; quorū

qui in lege

primus ego sum. Et ideo misericordia

peccatorum. Id est maximo peccatore vel pri-
mu et anteij et alijs vel paucis et magis in me vel an-

diā psecutus. Et in me pmo onde

Id est perfectam. Et quod tantum sustinuit et in

postea nullum relatuat etiam

ret christus ihesus omnem patiē

Et nullus de immanita et sceleru desperat s qd

faciat amico qui hoc fecit inimico

tiam ad informationem eorum qui

qui tendentes s ut habeant vitam eternam

credituri sunt illi in vitam eternam

ideo s pro predictis s trinitatis s secundum qd

deus apud deum s immutabilis

Regi autem seculorum immortalis

grere et salvare qd pierat. Vnde p qd bō erat.

Nā p qd de erat sp bō erat q

dixit: Celsus et terius ego ipse. g et in mundo erat et venit in mundum. Et erat p dīmā

maiestate. Vnde p bō nā infumitate. Quare venit ex mā. s qd voluit pccā

tollere. pccatores saluos facere. Nō enī enī de celo ad terrā merita nra. s pccā

traxit. vñ et vocab nom ei ihsm. Quare audi. Ihe ei salut faciet pslm suū

Vñ a peccatis eop. Nunq; ad istū pslm pīnēt pūli. pīnēt plane. Hic

credite. cū ista fide pūlos ad christi graz portate. Quid mihi dicas. san⁹ ē

nō bēt vicū. Quare cū illo curris ad medicū. si nō bēt vicū. Si san⁹ es

nō clamaret ihesus. Sinite pūlos venire ad me sc.

Drimus. i. peior qd psecutor qd prior nō erat. Nemo ei acrior int pse

ctorum. g nō potest psecutor. pīm⁹ g erat nō ordī pīpis. s magis die iniquitas

In me. Quid ydoneū de gentib⁹ pīcatores pīstituit. in quo tantū

et exemplum misericordie sue exhibuit.

Invisibili soli deo, quia ceteri dñi visibiles, non soli invisibili: quia sunt et creature quedam invisibilis ut anima, et tamen sensu capi possunt; quia omnes vires eius possunt cognosci: quod non dei.

Invisibilis est ab oīb de i natura sūm illud: deī nemo vidit vñq, vi detur autem cum vult, et sicut vult, non sicut est. sed quali spē vult apparere. In futuro vero videbunt eum filii sicut est.

Soli deo. Qui

solis dñs est natura, et solus creat, quod de ipsa trinitate intelligitur. Non de solo pietate, ut quidam volunt, quod non ait soli patri, sed soli deo. Unde enim et solus dñs a nobis p̄dicatur ipsa trinitas.

Et vnigenitus quippe

scđm q̄ est de apud

dñm, et sp̄issimam in sua

natura est immortalis et invisibilis.

Hoc preceptū

comendo tē.

Propter cōmemorauit que et

quanta sint beneficia

patrii et xp̄i erga p̄co-

res, quomodo popu-

lum imbuat disciplina

ecclasiastica oñdit.

Conscientiam

Vocat cogitationes,

in quibus luminescere

bumilitas seruanda ē

qua sp̄eta in magnos

quidam deuenerunt er-

ores, sicut in ep̄stola

ad romanos legi.

Naufragauer-

unt. Haymo. Na-

uagium di nauis fra-

cio. Et sicut ille bām

suam perdit q̄ naufra-

giūz partitur et insuper

ipse perit. Ita qui bo-

nam p̄sciam repellunt

fidei veritatem pdunt, et insuper eternaliter pereunt.

Quostra satanæ.

Utrig excommunicati ut hoc modo exclu-

atur a satana regnum satanæ.

Aug. Nulla enim creatura ē sine q̄ in veri-

tate manet dñs deo glia, sive q̄ in caritate nō stetit ḡrens gloriā suā, que

velit nolit diuine prouidētē non seruat.

Sed volēs facit cē illa qd bonū

est. De illa vero q̄ hoc non vult, fit qd iustus est. Non ei tamē rependitur

qd de ipsa iuste fit, sed quo anīo ipsa facit, quia neq̄ liberam voluntate, ra-

tionabili creature de negavit, sed potestatem qua iniustos iuste ordinat si-

bi retinuit.

Tradidi s. Non vt pereant, quia nihil potest satanas nisi permis̄

qui vixit sibi datus. Unde, Jam noli peccare, ne deteris tibi cō.

Hec cāt

cum sit filia abrahē quā alligavit satanas. xviij annis nō opor. tē.

Tradidi satanæ.

Aug. Quia illo ad correptionem hominum vebat ipsa

ptas apostolica, p̄gnaratores enim angeli cum principe suo dyabolo re-

cte dicuntur procuratores vel actores diuine prouidentiæ, et dyabolus ma-

gistratus huins mundi dicitur.

Sed magistratus sub tanto imperatore nō

facit nisi quantum illi permititur, et procuratores actores q̄ huins mundi

nihil faciunt nisi quātūz dominus finit.

Ideo dicit. Tradidi satanæ tē.

quia nihil potest satanas nisi permis̄.

Haymo. Tantum autem potestatis erat apostolus tantam q̄ gratias

habebat, et recedentes a fide verbo traderet dyabolo.

Traditio autem hęc

est, quia commotus apostolus blasphemis corum sententiam protulit ī eos

Dyabolus autem qui ad hoc paratus est, et auersos a deo accipiat in po-

testatem, audita sententia corripit eos, quod ideo fecit apostolus, et corre-

cti dicunt non blasphemare.

C. II.

Obsecro.

Hactenus de pseudo apostolis, hic de orationib⁹.

Haymo. Thimotēo hęc verba dirigens, illo omni ecclesi formā

tradidit, quomodo debet missarum solētiq celebrare et pro omnibus supplicare.

Drimo omnium. Aug. Haymo. Id est, ante omnia fieri obsecrations. Ordo missæ hic ostenditur, quod est sp̄iale genus orationis. Obsecra, vel p̄cations, illa quae sunt iusta vel ante consecrationem. Dracones, in ipsa consecratione. Postula, vel interpellationes, quasi ex debito, et qd hic geritur, in eterna vita perficiatur, ut cum populus ab eis p̄scopo benedicatur.

Gratiarū actiones

de peractis, que

totius concludit, quasi

totum sit a deo, ut be-

nedicamus domino.

Vel obsecratos sit

ad iurationes pro rebus

difficilibus, et pro co-

uerione imp̄i, et pro re-

monendis malis. Dra-

tones, et quando ī

concessis virtutis et bo-

na orantur. Gratia-

rū act, de omnib⁹ ge-

neraliter. Postula-

ut quando iam iustis

gloria cœlestis orat

Pro omnibus

hōib⁹. Ut sequa-

mur clementia dei, q̄

deus vult omnes salu-

nos fieri, et scđm in u

sticā quosdaz repro-

bet. Vñ hieronimus

in his qui perent on-

dit indicium, in salua-

tis misericordiam.

Alt quietam, et

perfectionem, Tran-

quillam, sine inquietu-

tatione, quod prodest

temeris ecclie.

Alt quietam, et

tranquil, vi, aga-

mus. Aug. Hā vi-

mur, et nos pace babilo-

nis, q̄dū p̄mitit sūt

abg ciuitates, s. babilo-

nia, et babilonia. Et

babilonia. Ex qua ita per fidem populus dei liberatur, ut apud eā in te-

rim peregrinetur. Ideo apostolus admonuit eccliam orare pro regibus

et omnibus sublimibus eodem sp̄issimato afflatus, quo et hieremias, q̄ mi-

lit ep̄stolam iudeis qui erant in babilone, ut orarent pro vita nabuchodo-

ndos fili: orum q̄ eins: et pro pace ciuitatis, inquietis quia in pace eorum e-

rit pax vestra.

Alt quietam. In pace principum quies et regimē seruatur ecclias.

Nam in bellis tranquillitas dissipatur, et pietas, et districtio solvit, q̄

soluta, infirmorum castitas violatur.

In pace babylonis pax nostra ē utiq̄

corporalis, que bonis et malis communis est, dum inter babylonios tenetur

captivi, quibus seruire iubemur, et tributa reddere.

Docenum bonum est.

De q̄s putaret hec non esset facta pro his

quos patitur ecclia, addit.

Doc enī bonum ē.

Et ne quis putet cultu vni-

us dei et vita bona salutem ē sine participatione corporis chresti, et sine fide

ecclie, vñus inquit deus, vñus et mediator.

Et ne quis putet cultu vni-

us dei et vita bona salutem ē sine participatione corporis chresti, et sine fide

ecclie, vñus inquit deus, vñus et mediator.

Docum omnes vult tē.

Si deus qui omnipotēs dicitur, omnes homines

vult saluos fieri, et non impletus, hec eius voluntas.

Sed in hac locutione

sensus et condicio latet, vnde petrus ait.

Scriptura indiget interpretatio-

ne, vult ergo deus omnes saluos fieri, si accedant ad eum, non enim

sic vult, et nolentes saluent.

Sed vult eos saluari si et ipsi velint, aliter nō

nullum excepta salute et veritatis cognitione.

Cel Qui omnes vult sal. fa.

Quāvis certū sit nobis non omnes

saluos fieri, non tamen ideo debemus oīpotentissime dei voluntati aliqd

derogare.

Nō est credendum omnipotēs aliqd voluntate fieri quod factum

non sit.

Sed ita intelligere debemus qd scriptuz est: vult omnes homines sal-

uos fieri.

Nullus sit saluans, nisi quē vult.

Non q̄ nullus homin⁹ sit, nisi quē

salutem fieri velit: sed quod nullus salutis fiat nisi quem velit. Et ideo rogavimus est ut velite quia necesse est fieri si ipse voluerit. Sic enim intelligimus et illud. Qui illuminat omnem hominem non quod omnes sed quod nullus illuminatur nisi ab eo. Et omnes in Christo vinificabuntur quia sine eo nulli.

Contra. Qui omnes vult salutem fieri. Non quod nullus hominum esset. quod salutem fieri nolle. qui virtutes miraculorum facere noluit apud eos. quos dicit actus suis penitentiam si fecisset. Sed ut omnes homines omne hominum genus intellegamus per quascumque differentias distributum. quod indeo gentes reges priuatos dantes pauperes doctos et in doctos colligit ecclesia.

Quo locutionis modo virus est dominus? cum ait decimatis mentem et ruitam et omne oles. id est omnium olerum genum.

Contra. Qui omnes vult salutem. Id est facit omnes velle. Et quod cum alio modo potest intelligi dummodo crevere non cogamur ali quid omnipotente voluntate fieri factum quod non esse. quia omnipotens velle inanem non potest quodcumque voluerit est semper sua voluntate. Ut vult consulti iubet horatur.

Mediator. Hic est arbiter ille quem iob desiderat dices: vitam eius nobis arbiter. An ergo. Mediator antez inter deum et homines oportebat ut aliquid haberet simile deo. et aliquid simile hominibus. ne per omnia similibus longe est ad dominum per omnia deo.

longe esset ab hominibus. atque ita mediator non esset. verum itaque mediator Christus inter mortales peccatores et immortalem iustum apparuit. Mortalis cum hominibus iustus cum deo. Ideo Christus mediator dei et hominum dictus est. quia inter deum et hominem mortalem est deus homo reconcilians hominem deo. In tantum mediator in quantum homo est. In quantum autem verbum non medius est. quod equalis deo et deus apud deum et simul unus deus. Quem neque non fieri mortales oportebat. neque permanere mortalē. Mortalis quippe factus non infirmata verbi divinitate. sed carnis suscepit infirmitatem. Boni autem angeli inter miseros mortales et beatum immortalem mediū esse non possunt. quia ita sunt ipsi beati et immortales cum deo: ut non sint mortales vel miseri cum hominibus. Malis autem angeli quodammodo medii sunt. quia immortales sunt cum deo. miseri cum hominibus. Sed non sunt veri et boni mediū. quia ob hoc se interponit mediū immortalis et miser ut ad beatam immortalitatem transire non sinat. Qui contrarius est mediator bonus. quia et mortalis ad tempus esse voluit. et beatus in eternitate persistere potuit. qui non se interposuit. ut ad beatam immortalitatem transire non sineret. Sed ad hoc se interposuit mortalis et beatus. ut mortalitate nostra transacta ex mortuis immortales. et ex misericordia beatos ficeret. Alius est ergo medius malus. qui sepat amicos. alii boni. qui reconciliat inimicos Ihesu Christi.

Quid dedit Z. Alia tristitia. Qui dedit redēptionem semetipsum pro omnibus testimonium temporibus suis.

Et veritate. Ang. Futura: quae est res et merces fidei. Qui eris mercedium. fides precedat. Credimus enim ut cognoscamus. non cognoscimur ut credamus. Quid est enim fides? nisi credere quod non vides. Fides ergo est quod non vides credere. Veritas que credidisti videre.

Tra ad proximum. Disceptatio ad deum

Non in tortis crini. aut auro Z. Ut his omnibus ultra perso-

ne sue modus et mores occasione monende concupiscentie studeant sed potius per omnia bona opera sint promittentes et indicantes extra pietatem animi.

Quod decet muli. Ambrosius. Que enim vult audiri inclinare se debet amota a le pompa. ut misericordiam dei prouocet. habitus enim superbus nec impetrat. nec recta de se facit credi.

Mulier in silentio. Grandi officium dixit conuenire omnibus et quae liter et pro quibus et quod re et quod vbiq; orandum sit. Num dicat quod docendi officium solis viris conueniat. et quales ad illum debeat ordinari determinat.

In silentio. Ang. Si loquitur. magi luxuriam irritatur et irritat. Docere autem Z. Ambrosius. Ecce non solum habitum humilem et honestum habere mulierem docuit. Verum etiam autoritatem docedi ei negavit et subiiciendam viro non cepit. ut tamen habitu quoque obsequijs sub potestate sit viri ex quo trahit originem.

Adam non est seductus. Augustinus. Cum enim prevaricatorum dicat apostolus in similitudine puerationis ade. Seductum tamen negat.

Mulieres promittentes pietatem per orare cum viris est communis. sed non loqui potius. nichil interrogans. opera bona. **M**ulier in silentio quod ignorat non erecta et huiusmodi in discat cum omni subiectione. Docere autem mulieri non permitto. Salique pueratione spirituali. Et Eccl. in suo scripto in clauso.

Neque dominari in virum: sed esse non cum vicina confabulerit. Quod ostendit quod mulier viro subdi in silentio. Adam enim primus fortis est. deinde eua. Et adam non est modo quo mulier. consensu. est seductus: mulier autem seducta.

Hez si dominaret. faciliter seduceret factus est. i. puerari fecit. et in ecclasia non debet mulier docere. sed inde augmentum salutis habet. si filios quotidie intruendo generat deo. et maneat in fiducia et dilectione in pueratione fuit. **S**alvabitur

quam id quod suadebatur cum falso esset verum putatum est. scilicet. quod deus lignum illud ideo tangere prohibuerit: quod sciebat eos si tetigissent. si aut deos futuros. tanquam eis diuinitate inuidenter. qui eos homines fecerat. Sed etiam si virum propter aliquam mentis elationem. (quod deum interno rurum scriptatores latere non poterat) solicitauit aliqua experiendi cupiditas cum mulierem videtur accepta illa esca non esse mortuam. non tamen cum arbitrio. si iam spuiali mente seditus erat. vello modo credidisse quod dyabolus suggererat. Ita ait. Adam non est seductus prior. nec in eo in quo mulier. et illud crederet verum. Eritis sicut dii. Et putauit virumque fieri posse ut et virorum morem gereret. et per penitentiam veniam haberet. Minus ergo peccauit. qui de penitentia et dei misericordia cogitauit. Postquam enim mulier seducta manducauit ei quod dedit ut simul ederet. noluit eam contristare quam credebat sine suo solatio contabescere. et a se alienatam omnino interire. non quidem carnali victimi concupiscentia. quam nondum senserat. sed amicabilis quadam benivolentia. quae plenius fit. ut offendatur deus. ne offendatur amicus. quod eum facere non debuisse diuinum sententiam velut in dicunt. Ergo alio quodammodo etiam ipse deceptus est. Inexpertus ei diuinum sententiam in eo falli potuit. ut veniale crederet commissum. Sed do lo illo serpentino. quo mulier seducta est. nullo modo illum arbitror potuisse seduci.

Salvabitur autem. Et si mulier fuit causa peccati. tamen salvabitur. non solum virgo et continens. sed etiam nupta. et si nunquam ab ope nuptiarum cessans. sed per generationem filiorum incedens. ab hoc mundo exierit. si permanserit in fide et dilectione et sanctificatione. ut propter propriam virum alterum non cogescat. Cum sobrietate. id est temperantia. ut proprio etiam viro temperante vtratur.

Videtur ex his verbis obesse mulieri. si vel filios non habuerit. vel si quos habuerint in bonis operibus permanere noluerit. Sed alibi dicit apostolus

Beatior erit sine virgo sine vidua si sic permanserit. **V**nde potest intelligi cum ait. **S**alvabitur mulier per generatōnem fili. occulte rei mysterium figurae. ut scilicet filij mulieris sint bona opera carnis. quae maxime in officiis misericordie frequentari solent. opera vero misericordie nil prosunt si ne paganis sine iudeis qui christo non credunt. siue quibuscumque hereticis et scismaticis ubi fides et dilectio et sobria sanctificatio non inveniuntur. **E**t ideo addit. **S**i permāserint. **A**lioquin si ad litteram accipiatur. quasi. in qua est quod ait. **S**alvia bitur aitez per filii generationem. **D**onne et continens? nonne magis et virgo? **S**ed mulier typus est carnis. a damnationis. quae volunt ad deum. ut passer ad dominum. **C**aro generat filios. id est. opera. quae tamen non prorsunt paganis. et huins modi. nisi tantum in fidate et dilectione. **H**ec exturitur quae ponit pullos in nido. id est. in unitate ecclesie. hec est quae homo seducitur. et seduit virum.

Autem per filiorum generationem
si permanerint in fide et dilectione
quam in baptismo percepserunt. in temperante
one et sanctificatione cum sobrie
tate.

C. **III.**

F **S**vir potest pessus. et determinat quae qui desiderat operari et possesse multis non superbe dominari. si irreprehensibilis est.

Delis sermo

C. III.

Si quis episcopatum desiderat: bo
nū opus desiderat. Oportet enim
episcopum esse irreprehensibilem
vnius vroris virum sobrium pru
fici in omnibus agendis habitu & gestu & vere
cundum qui in hoc ante consueverit
dētem ornatum pudicum hospī
tū qui habet gratiam docendi. & qui hoc agat
frequenter
talem doctorēm non vinolentū
ita irascibilem & perturbati sensus ut percūti
at qui debet esse patiens. & qui modum animi
seruet.
non percussorem: sed modestum.
qui hoc soleat qui facile a iusto deviaret
non litigiosum. non cupidum. sue
ne imitent filios heli qui in vestibulo templi
cum mulieribus dormiebant & religionem predaz
putantes quod in hostiis erat in suas delicias co
uerterebant
domui bene ppositum. filios ha
bentem subditos cum omni casti
tate. minor de qua familiarior cura
Si quis autem domui sue be
is. vt in ea quisq proficiat. & quod inuenierit alteri ne innideat. In actio
nē vero non amandus est honor in hac vita sive potentia. quia omnia sunt va
ria sub sole. sed opus ipsum quod per honorem & potentiam fit. sic recte et
utiliter fit. s. vt valeat ad salutem subditorū. Unde. Si quis episcopatū
desi. bo. op. desi. Exponere voluit quid sit episcopatus. quia nomen ē ope
ris. non honoris. grecū enim est & inde dictum vocabulum. q ille qui p̄
citur illis quibus preficitur superintendit. curam illorum scilicet gerens.
Episcopus enim intentio est epy. supra. Inde episcopus latine superinten
dens dicitur. vt intelligat se non esse episcopum. qui p̄cesserit dilexerit non
prodeesse. Episcopatus enim est super suam & aliorum vitam intentio. Ita
q a studio cognoscende veritatis nemo prohibetur. quod ad laudabile p
inet ocium. Locus vero superior sine quo regi populus non potest. tis te
neatur & administretur vt decet. indecenter appetitur. Ideo in ocio cogitā
da est utilitas proximi. in actione requirenda est contemplatio dei. Ocum
sanctum querit charitas veritatis: negotiū iustum suscipit necessitas cha
ritatis. Quam sarcinam si nullus imponit; vacandum est veritati. Huius

ponitur: suscipienda est propter necessitatem charitatis. Sed nec sic deserenda est delectatio veritatis ne subtrahatur ipsa suauitas et opprimat ista necessitas. **Irreprehensibilem.** Idem quod ad tythum: sine crimen. Res pene contra naturam: ut sine peccato. Et talis eligatur. cuius compunctione ceteri greci dicantur. **Unius uxoris virum.** Id est. monogamum post baptis. Si enim et ante coniugem habuit que obierit; non ei putatur. cui prosuerso nec stupra nec alia que ante fuerunt: iam obseruitur.

Sobrium. Ministrum templi prohibetur vinum et sacerdos bibere. ne ebrietate graventur corda eorum. et sensus vigeat semper et tenuis sit. **D**runtem. contra eos qui sub nomine simplicitatis excusant stulticiam sacerdotum. **D**rnatum. vel virtutibus. vel motu et incelsu habitu et simonecomuni. **D**octorum. Quia innocens absque sermone conuersatio quantu[m] exemplo proficit: tantum silentio nocet. **N**az latratus numerus et baculo lupi sunt arcendi. **V**nde. **M**aledictus canis non vaies latrare. **N**on vi nolentum. **H**ieronimus. Quia venter mero estuans cito despumat in libidinem. **N**oe ebrietate nudavit femora. **L**oth quem sodoma non vicit: via na vicerunt. **N**on percussorem. Ut eum sequatur qui dorsum posuit ad flagella. **I**xpm. **N**on litigiosum. **N**ichil est impudentius arrogantiq[ue] rusticorum. qui garrulitatem autoritatem putant. et parati ad lites: in subiectos tumidi intonant. **N**on cupidum. Ut apostoli nihil preter victimum et existitum querens. **D**o-

pulis p̄cepturus est.
prius a domesticis exigat. **Non neophitum.** heri cathecuminus ho-
die pontifex. heri in theatro. hodie in ecclesia. vespere in circō. hodie in al-
tario. dñdum fautor bystrionum. nunc consecrator virginum. **Ne in su-**
perbiā elatus. Nescit momentaneus sacerdos humilitatem. modos
personarum. vel se contemnere. non igittavit. non fleuit. non se corredit.
non pauperibus erogavit. In arrogantiā que est ruina dyaboli incidit
qui pūnto horē needuz discipuli sunt magistri. **Oportet autē illum**
et testimonium habere ēc. Hec clausula congruit principio q̄ irre-
prehensibilis sit non soluz a domesticis. sed ab alienis indeq̄ gentibus be-
reticis. vt qui religioni detrahunt iure eius detrahere non audeant
Non turpe luc. Haymo. Turpe ē huic professiōi q̄stib⁹ studere.
Nullū cri. Aug. Crimē pccm ḡue. accusatōe et dānatōe dignissimū
Mulieres similiter. Ambro. Cum sanctū p̄cipit creari ep̄m et di-
aconū. plebē n̄ disparē vult eē. etiā in ifimo ḡdu mulier. vt māda sit ecclia-
s occasiōe hor̄ x̄boꝝ cathaphrige dicūt diaconas debere ordiari qđ est
Diacōes. D̄ infpositōz d̄ insenib⁹ istez de diaconis dīc. ã auctoritatē

Dresbiteri.

Pro presbiteroz. qe minus tribus esse non possit. Et vocat p̄sbi terum episcopum. vel quia unus manus imponit ceteris assentientibus. Vel presbiterij quia presbiterium est causa cur manu impo- nant. vel quia impo- sitio manus presbiteri datur ordinatio.

Cine increpate-
ris. Ne indigne frēs
se a minore correctum
magis exasperetur q̄ proficiat.

Ut fratres. Ut
videntes se amorisca
commoneri facilius se
corrigant.

Gomnicasti.
In alloquio iuuen-
larum recte iuuenis de-
castitate admonet.

Que vere ui-
due sunt. Hicero.

Hoc est que omnium
suerū auxilio destitu-
te sunt. et que manib⁹
suis labore non p̄nt
quas paupertas debi-
litat. et asq̄ conficit. q̄
bus de spes est. et om-
ne op̄ oratio. Ex quo
intelligi datur adoles-
centias viduas exce-
ptis his quas excusat
firmitas vel suo labo-
ri. vel liberorū ac pro-
pinorum ministerio
delegari. non recipien-
das. Honor autem in
presentiarum. vel pro
elemosina vel pro mu-
nere accipitur. ut illud
presbiteri duplī bo-
nore digni habeantur
maxime quia laborat
in verbo et doctrina.

Et in evangelio domi-
nus dicit mandatum
legis. in quo dicitur.

Honora patrem. non
in verbis sonor. q̄a
inopia parentū cassa
potest adulacione fru-
strari. s̄ in virtus necel-
laris ministrandis de-
bere intelligi. Jubete
enī deo ut filii alerent
parentes pauperes. et

redder beneficia senibus que partuli acceperant. scribe et pharisei econtra
rio docebant filios ne parentibus crederet. Corban hoc est donū quod
altari pollicitus sum. et in templi dona promisi. si tu a me acceperis cibos
vertetur in tuum refrigerium. atq̄ ita siebat ut egenitibus patre et matre
criticū offerrent filij. quod sacerdotes et scribe consumerent.

Parentibus. Parentes sunt idēz qui superius filij et nepo. unde et
in mundana lege parenti inbetur per gradū succedere. Quib⁹ ma-
tuam vicem reddimus. cum a patribus educati sumus. alios pari legenu-
trimus.

T̄ predicta ad officium tuum pertinetia. q̄ quia
ad hoc elect⁹. Id ē. hec exequere officio acu-
presbiteri. Hec meditare in his
ut nullus ignoret te omnibus proficeret.
esto: ut profectus tuus manifestus
et proficias et qualiter viuas
sit omnibus. Attende tibi et doctri-
ne doceas. que tibi et alijs valent.
ne: insta in illis. Hoc enim facies
et duplex merces
et te ipsum saluum facies: et eos qui
te audiunt.

C. **V.**

S Etsi instantum. tamē cum dis-
cretionē etate vel moribus

Eniorum ne

T̄ pro etatis honore. q̄ ut faci-
tus suscipiat. potest enim reveri ne post corripia-
tur. Senior tamē stultus rebemerit et increpa-
bus ut ait gregorius.

Increpaueris: sed et obsecra ut pa-
t̄ et cum affectu dilectionis. q̄ ut muti sermō do-
centur et sic honorifice proficiant

trem. Juvēnes et fratres. Janus
et ut prout pte possint bone conuer-
satione suscipere disciplinam.

vt matress: iuuenclās ut sorores
et ut nec nutus contra eas fiat. et sumptibus ec-
clesie sustentando. solatius souendo

in omni castitate. Cliduas et hono-

s. Sicut viro. ita ab amore mudi destitutus et a
ra: que vere viduas sunt. Si qua-

tatez vidua filios aut nepotes ha-

In quo probabitur ut demū digna sit vi-
dua ecclie nuncupari. prete enim debent merita
vi debitus honor tribuatur.

bet: discat primum domum suam

pie regere: et mutuam vicem redde

et qui eam aluerit. et parvulos regere et non solū in ecclie seruire
re parentibus. Hoc enim acceptū

et que vero et vera est et desolata: et non habens
domū spes et recipiat in ecclie et instet. Nā
est coram deo. Que autē vere vi-

si alter: morua est. et sit irreprehensibilis. vel est
et hoc est sperare nobet et vel rat.

dua est et desolata et speret in deum:
dissimilatio vere. quasi. veram recipere. hec autem est
et vel at. et pro remotione totius malit. et pro
adoptione bonorum.

T̄ instet obsecrationibus et orato-
vera. Que vera est sperat et instat. nam alia non.

in statu nocte ac die. Nam que i de-

et hoc est. Nam que. Et his precipe ut non sint in
et mudi et p̄muni uita et in anima

licijs est vivens: mortua ē. Et hoc
delicijs: et ut sint irreprehensibilis.

et uiduas et qui iam non in eis occasio
mundi

præcipite: ut irreprehensibilis sine.

et uera vidua si haber domum regat: si autē hoc
negliat.

Si quis autem suorum et marime

Qui fam domestici ut parentes filii. vel pare-
tibus filii et ut sine parentes fratres et hmoi.

Domesticorum curam non habet.

et operibus eius non uerbis quia proximum nō
volgit: et quia hic nondum ueritatem nouit: ne
promisit

fidem negavit: et est infidelis dete-

rius. et uera et desolata eligatur. sed huins etatis et
vel eligitur

et uera et desolata eligatur non minus se
et ubi extincus somes libidinis et propter supra
dicatum sacramentum.

xaginta annorum. que fuerit vni-

viri uxor. in operibus bonis testi-

monium habens. si filios educa-

et pauperes et predicatorum
quos tunc recipere sunt periculosis
uit. si hospitio recepit. si sancto

in carcere vel huinsmodi.

pedes lauit. si tribulationem pati-

et quid et singula
entibus subministravit: si omne o-

sanguis servet. et humilietur. et quarum

bonum subsecuta est. Adole-

scentiores autem viduas devita-

et quia hoc sepe contingit et post votum contan-

tie luxuriose vixerint. in cibis et alijs et quasi tūc

non sit peccatum nubere

et cum enī luxuriatē fuerint. si chri-

stī non dico nubunt. et pro fracta

sto nubere volunt: habentes dam-

fide votū et id est. votum. vel in uoro violato: ba-

prismi fidem et volendo etiam.

nationem. quia primā fidem irrī-

sum fecerunt. Simil autem etoci-

ose discunt circumire domos. non

solum ociosē. sed et verbosē et curio-

se: loquentes que non oportet.

et ne hec contingat. quod bonū est. et hoc

item bonum.

Uolo ergo iuiores et nubere. et fili-

os item bonum et quare

os procreare. mati et familias ee:

hoc et si et infidelis cui gratia est de nobis ma-

le loqui

nullam occasionem dare et aduersa-

et id est. maledicendi. et uolo ita. et q̄

rio maledicti gratia. Jam enim q̄

et post votum

daz conuerse sunt retro post satha-

et huinsmodi non sunt recipiende. sed

iuuenes.

nam. Si quis fidelis habet vidu-

as. que necessaria sunt. et quasi si aliunde nō

habent. ecclie dare eis. non tamē recipiētur.

as. subministret illis: et non graue-

tur ecclesia. ut his que vere vidue

et in sequitur. et quae post faci-

ntur. et subsequuntur. et quedam. non ei-

tem et facia bona m-

unda. et per bona m-

unda. que alter se habe-

bit. et per bona m-

unda. et per bona m-

</

Qui bene presunt. De honore presbiterorum habet agit q. Ille quod dicit de viduis obserua. Et hoc etiam hinc de presbiteris. ut presbiteri quibus presunt vita et doctrina digni habeantur. **Duplici honore.** Domini enim dupesatores et fideles non solum honore sublimi sed nein nobis debet. sed et terrenio. ut non contristent indigentia sumptuum et gaudient obediencia spirituum. Instantior enim sit. si non balsametur inopia. et crescat in illo autoritas cuius videt se etiam in precium laboris sui fractum percipere. non rebus det. sed ut non deficiat. Tanta enim mercies det ecce euangelizati regnum dei. ut non contineat nec extollat. **Augustinus.** Necessitatibus accipere. charitatis habere. non tamen veniente est euangelium ut per his predicetur. sed propter eternum. Si enim sic videntur magnam reverentiam. Acipiatur ergo sustentatione necessitatis a populo. mercede di spesatibus a domino. Non enim a populo redditur qui merces illis. qui sibi in charitate euangelij serviant. sed non dispediunt dat. in quo ut possint laborare pascatur. **Aduersus presbiteros.** Solet quod corripit non amari. Et ideo habita occasione facile accusatur. Contra vero monachum dicens. **Loraz oibus.** Aug. de verbis domini. Si quando debes corripere peccatores inter te et ipsum solum. ut dominus in euangelio aliqui coram omnibus. ut certimeant. Illud quod in te peccavit. id est qui tu sis quod peccauit. tunc secreto. ne non sis corrector. sed proditor. ut ioseph de maria solus suspicans adulterium. Quando autem palam peccatur. palam argendum est. **Cestor coram deo.** Deus sit mihi testis. quod animam meam saluani tibi cane. **Megabatista.** Aug. Firmissima veritas hoc habet quod non nisi conuentione intelligenda est communicatio peccatorum. quod vetat apostolus. quod quis peccatis alienis communicat si ea palpatur. et cum possit corripiere et corrigerem negligit. **Noli adhuc a te.** Quia castitate admouuit. bac occasione immo deratam abstinentiam prohibet. quam ipse inierat. **Ambrosius.** Nunc speciale consilium dat ei ut seipsum salubri regat

possunt.

C. **VI.**

Quicunque sunt. Seci iusti. et sapientes infidelium. quibus videntur superiores sub iugo servi. dominos suos omnib[us] bene seruendo eis. **Qui honore dignos arbitrentur.** ne quasi aliena inuidentis. sed potius per obsequia seruorum fidelium domini infideles conuerteruntur. et christiana quasi multa. et contra legem predictam. nomen domini et doctrina blasphemetur. **Qui autes fideles habent.** duo sufficiunt. si adeo probati. nisi sub duabus vel tribus testibus. hos autem testimonio convictos. peccasse vel manifesti sunt. **Decantes coram omnibus argue.** presbiteri. vel subditi. et ut autem presbiter non accusetur. **ut et ceteri timorem habeant.** qui iudicabit. **Post coram deo et christo ihesu electis angelis:** ut hec custodias et preexaminatione. et ab examinatione ne declines in aliud quod examinatione inuenitur. **sine preiudicio nihil faciens talia.** et post hec omnia. non circa ordines. sed sepe per partem declinando. **Manus cito** esti sapiens vel religiosus videatur. et si incon siderate ordines. et consenserunt. **nemini imposueris:** neque communitate. que post facit. et quia alios iudicas nicaueris peccatis alieis. **Ieipsum castum custodi.** Tamen sicut prius sic non nocet castitati. **Noli ad huc aqua bibere:** sed vino modico utere propter stomachum et frequentes tu ipsos accessus. **as infirmitates:** Quorundam honestas. Et hi non sunt probandi. ante minum peccata manifesta sunt praenota. et veniant ad discussionem. **cedentia ad iudicium:** quorundam specie religionis tecta per discussionem apparent. **autem et subsequuntur.** Similiter autem et non est opus probari. tem et facia bona manifesta sunt. et bona. et non sunt nota. et in discussione. Et hec probanda. que aliter se habent abscondi non

doctrina. prudenter ei sibi deo vult suuri. non ut nimietate debiles sint et post medicorum suffragia requirantur. Et perandit est. ut si fieri potest. ceptus obsequium gradum potius pue hat quod in consideracione minatur.

Quorundam. Quia dicerat line pre iudicio nihil facias. determinat ubi iudicium sit necessarium. et ubi non dividens bona et mala in manifesta et occulta. quod si est quod sit manifesta quod non optet exenti. ita quod sit occulta de quod sine examinatione non pot fieri preiudicium.

Quorundam. Ideo est opus examinatione. vel bibere vinum. quod si mox non claruit tua bona intentione. non tamen poterit abscondi. sicut et in malis est.

Aug. sermonis domini in modo. Manifesta dicit. de quod clarum est. quod si sit manifesta. et expeditus ad solvendum. sed semper circa nihil sciens: sed et languens circa questiones et pugnas verborum. ex quibus oriuntur inuidae contentiones. et pugnias. et blasphemias. et suspiciones pseudo contra alios. quo male. conflictationes hominum metrum ratio corrupta est. et vera rerum cognitione et scripturarum intelligentiae. et corruptorium. et qui in veritate prius quia pro questi predicant. non pro futuris uati sunt existimantium. et questum et purant quod pietas sit questus. sed pietas est longe aliis questus. quia.

C. **VI.**

Quicunque sunt. Monet huos non perteneri reuereri dominos suos. d. **Quicunque sunt.** Sciedi est quod sit dicasse munere oib[us] in christo libertatem. quod de spirituali libertate utrum est. non de carnali ut illi intelligebant. Jo contra eos habet loquuntur apostoli iubiles huos dominis suis et subditos.

Amb. Ne exigat fui. quod de hebreis dicitur. ut seruans fui. et qui dimittant liberi. quod mysticum est.

Superbus est. Superbia quippe. non enim rursum dicitur ad fauorem personarum in conflictu prorupit. quod a malueritatem et bonis vitatur. **Lagenses.** Non enim reculando fidem penitus moritur. nec ad veritatis scientiam conualecat. sed qui repetitis accessionibus laguet circa questiones et pugnas verborum. **Questiones.** Questio erat an seruus esset. cum oib[us] ex eisdem perib[us] oritur. et Christus omnes redemit. **Ex quibus questionibus et pugnis.** Oriuntur inuidae et pugnias. **Et pugnias ver.** Nam verborum pugna videbatur. quod dominus dicit. Si filii vestros liberauerint tunc vere li. et. Hec ubi videtur Christus apostoli repugnare. sed sensus procedat. cum alter de seruitute peccati. alter de humana agat predicione. **Quoniam sufficietia.** Non homo non plus desiderat hinc quod necesse est.

Cna qui volūt. Hoc dī bis q̄ volunt & non sūt: ne desideret. Tā diuinib⁹ aliud dī. q̄ non sup̄be sap̄. sed dare pauperib⁹. **C**radix enī oīm. Incidit in tētātōz & laqueuz dyaboli. q̄ radix oīm maloz. n̄ est genus mali: qd nō ex cupiditate aliquī p̄ uiciat. q̄ radix omnīma. est cupiditas. **C**radix cī oīm m. zc. Alibi dicit sc̄ptura q̄ sup̄bia est initium oīs peccati. Dic vero dici tur. q̄ auaricia sine cu piditas est radix oīm maloz. q̄ nō videntur p̄uenire. Sc̄ienduz ve ro vtrūq̄ vere dictum ē si peccatorū genera attendātur. Nullum enī gen⁹ peccati ē. qd aliquī nō proneniat ex cupiditate. Et ē vtrūq̄ alijs homo. q̄ ex cup idate sit sup̄bo. & ē ali quis q̄ ex sup̄bia sit cu pidus. Aug⁹. Est enī qui non ē amator pecunij. n̄i per hoc putaret se excellētiorē ēē. Et ē qui nō amaret ex cellere. n̄i putar̄ per hoc maiores dīnitas habere. **C**upiditas. In grecō habeb̄ philargyria. Si ergo auaricia habetur q̄ p̄prie ē pecunij amo. pro genere qd ē cupiditas ponit species. **C**doloribus m. Auari enī tanto plus sollicitudinū cruciat sustinet. q̄ ampli⁹ desiderat vel que habita transeunt. vel que hie non possunt. **C**tu aut hō zc. Non dicit. q̄ hoc t̄ meat de isto. b̄ sciebat hoc venturū in manus eccl̄esiāz. **C**dec fuge. Nibil enī taz alp̄z tamq̄ p niciolum. q̄ si vir eccl̄asticus maxime qui sublimē tenet locū dīnitijs b̄ sci studiat. q̄ nō solū sibi ip̄i. b̄ & c̄fis obest q̄b̄ p̄trariā dat formam. **C**pietate. Ut egēti cōdescēdamus. quod non cupidus. **C**fidem. Qui verā fidē h̄z de deo. n̄o cupit in miserijs fieri dīnes. nec pluris est ei mundus q̄ deus. **C**precipio. In thimothēo oīb⁹ successorib⁹ loquuntur apostolus. **C**Et christo ih̄e. Exemplō christi hortatur. **C**Brūs et so. zc. Hoc n̄ de p̄e tm̄. b̄ de deo qd ē ipsa trinitas. **C**Qui solus. Habet per naturam. alijs ab eo. **C**Un accessibile. Quia null⁹ ad eā ex se accedit. b̄ cui datur dono ei⁹ qd intelligebat propheta dices. Accedite ad eum & illu. zc. **C**Aug⁹. Nibil est hic dictum quod non conueniat trinitati. quia secundū veritate trinitas vñ⁹ est de⁹ & b̄t̄s & sol⁹ potens rex reguz & dīs dīniantiam

hand dubium quia nec auferre
aliquid. s̄ moriendo & s̄ non tamen omnino
abicienda sunt hec temporalia sed habētes.
quid possumus. **T**habentes au
tem alimenta & quibus tegamur:
his contenti simus. Nam qui vo
lunt diuites fieri: incident in ten
tationem. et laqueum dyaboli et
diuite nutritur desideria. q̄d peius
desideria multa & utilia & nocua
s̄ ita nocent. q̄d corporū
que mergunt homines in interitū
animatum. s̄ hac & dyabolus cecidit.
& perditionez. Radix enim om̄niū
qui pecuniam appetit: cupere appetit. s̄ gene
ralis s̄ plus habendi q̄d oportet.
Cupiditas. Quam qui
omnino xp̄m deserentes
daz appetentes errauerunt a fide:
s̄ hoc constat in auris
& seruerūt se doloribus multis.
s̄ q̄ rōnalis s̄ vel elsi homo. m̄ quia
doi. **C**tu autem homo dei hēc fuge. Se
faciendo citoz quod ius exigit. quod non cupi
dare vero iusticiam. pietatem. fidē
q̄d penitus carē cupidus. nec patienter fert
aduersa. nec alicui est mansuetus s̄ dei & proximi
charitatem. patientiam. mansuetutē.
s̄ in te hoc habe s̄ assidue. quod prodest alijs.
s̄ re proest alijs. cum discrezione facrum.
Cdinem. **L**erta & bonum certamen
quod exigit fides. s̄ pro his nō queras nisi vi
tam quod debes. quia in eam vocatus. non in ali
ud. & quia coram multis iam. vel in ordinatione
vel in predicatione confessus es quod fides exigit
fidei: & apprehende vitam eternam
in qua vocatus es. & confessus es
bonam fidem coram multis testi
s̄ non solū exhortor. sed & precipio s̄ p̄e
bus. **P**recipio tibi coram deo qui
s̄ tua & te. s̄ ut eum imiteris.
iustificat om̄nia. & christo ih̄esu q̄
q̄d dixerat affirmavit se. s̄cētē esse filium dei. que
sūci bona & honesta confessio. **I**mmidente mor
te. non negauit veritatem. s̄ cum cēt.
testimonium reddidit sub pontio
pylato bonam confessionē. vt ser
t̄ler domini immaculata. nec etiam habilis est
reprehendit s̄ quod tibi deus & ego mandauimus
nes & mandatum sine macula irrep
serues. donec tibi adueniat in morte
hensibile usq̄ in aduentum domi
ni nostri ih̄esu christi. quem suis tē
aduentū

volumē fieri in operibus bonis
s̄ vi ad hoc līne faciles. s̄ etiā sua. s̄ commu
nicia putare
facile tribuere. & cōmunicare: the
s̄ virtutes firmas. non opera tantum.
saurizare sibi & fundāmentum bo
s̄ in opus futuri. non altius presentis.
s̄ ita

num in futuruz. vt apprehendat

qui non est fugientia s̄ vel eternam.

s̄ alias bonam s̄ quid plura s̄ per noīnē admo

net propriū reddens cum attētū. s̄ quod de

us & ego tibi communēdūmus

vera vitam. **D**thimothēe. **D**epo

s̄ vt possit custodiē

sitū custodi. deuitans prophanas

s̄ vel ap.

vocum nouitates. & oppositiones

s̄ que falso nomine scientia dicitur. s̄ scientijs

falsi nominis scientijs: **T**quam qui

qui fidem quasi uniḡam rident

s̄ semper circa. non quam intra

dam promittentes. circa fidem ex

s̄ a fide. s̄ ut hec custodias.

Gratia tecum amen.

Epistola pauli ad thimothēum

prima explicit. Argumentum in se

cundam incipit.

si. fū. zc. **A**d quod p̄mittuntur dīnitijs non perduntur.

Otimothēe. **T**imothēe p̄ciosus do. thymos p̄ciosus theos dīns.

Prophanas. **V**t ē ypostasis q̄ vor se h̄z ad p̄sonā & ad lībam. vñ

zbereticī lib̄ b̄ noīs m̄ltiplicatōe iducere volebat tres ēē substātias.

Prophanas. Aug⁹. **Q**uā sūt p̄tra religionē. ale nō sūt vitādē. sūt enī

doctrine religiōis p̄gruētes verbo p̄ q̄dā nouitates. sūt ip̄m nom̄ xp̄ianū qd

q̄n̄ dīci ep̄it sc̄ptū ē. **I**n antiochia cī primū p̄ ascēsōē dīni appellatī sūt

xp̄ianū s̄cētē in actib⁹ ap̄loz. **A**dūlus etiā ip̄citatē arriano p̄ nouī nomē

p̄ies om̄nion tradidēt. b̄ n̄ rē nouā tali noīe significauit. b̄ cī vocat om̄nī

liō qd ē vñ⁹ ciudēq̄ s̄be. **N**ā si oīs nouīt̄s pp̄bana cēt. n̄ a dīno dīceret.

Mādatū no. do ro. nec test. appellaret nouī: nec cātaret vñūla eccl̄a cātī

cum nouīt̄.

Promittentes. Nibil enī sic amāt isti q̄ sūam p̄mittere & fidē

qui solus habet imo
talitatem. quia solus p
naturam ē immutabilē
quia non cuiusq̄ gra
tia b̄ in atura sua. Nec
potuit nec p̄ḡ aliqua
p̄uersiose mutari. nec
potuit nec poterit ali
qua mutatōe peccare.
Lūcūq̄ vero creature
rōnali h̄stāt vt pecca
re non possit. nō est b̄
proprie nature b̄ dei
gratia. Sol⁹ s̄ dīb⁹
imortalitatē. & lucē ha
bitat inaccessibilē. quē
null⁹ homī vidit. nec
videre p̄t. Nec inde
separat filii optet itel
ligi. q̄d filii vita eterna
ē cī p̄e. & iō bicretr̄
telligit. **Q**uem b̄m
naturā qua dīns ē ne
mo vidit vt videre p̄t
b̄ poterit aliq̄. si de il
lis de q̄b⁹. Beati mū
do corde. q̄. d. ii.

Dīnītibus bu

sec. Supra egit dīb⁹

q̄ dīnites volūt fieri

dīces eos icidētē tēta

tōz & laqueū dyaboli

b̄ agit de his q̄ dīnites

sūt monēs nō sp̄are in

dīnitijs. Et quā dīxit

mala venire ex cupiditātē

& cōtra suās. ne

vidērent dīnites abie

cti: determinat.

Non sublimē

sa. Aug⁹. Nō expant

ap̄lus dīnitijs. b̄ mor

bñ cap̄. s̄ sup̄biā. q̄ est

z̄mis dīnitiū. Brādis

anim⁹ ē. q̄ inf dīnitas

isto morbo nō tentat

Magn⁹ ē. q̄ nō se ideo

magnū putat q̄ dīnē

ē. Qui āt iō semagnū

putat sup̄b⁹ est. egen⁹

ē. i carne turḡ. crepat

i corde. mēdicat. istat⁹

ē nō plenus.

Ad fruendū. **E**poralia cī in hac vita

dat ad vtendū. cētē

na ad fruendum. Illa

vñ bona faciat. Ista

vñ boni efficiat

Thesaurizare

caſam admoneo

ep̄icopalem unio

bi collatam. s̄ que

granam dei que cē

ones vñfūtūtē. vñfūtūtē

deūtē. vñfūtūtē. vñfūtūtē

etūtē. vñfūtūtē. vñfūtūtē

Peritum veratam quas
credere parvuli peccipit
intur velut imperitia
deridere.

Apostolus. Cū
esse rome in vinculis
constitutus scribit timo
theo monens eū ne p
eius absentiam vel p
pijs vel magistris tribu
latōnibz terreatur: vt
testimoniū dñi erubet
cat: pro quo ipse vñq
ad mortem certant. s
mul de hereticis vi
tandis atqz his qui su
as fabulas magj qd
predicant veritatem.

**Argumentū finit. Epistola pau
li ad Timotheum secunda incipit.**

Tē timotheo
scribit de exhortatione
martirij: et de omni regu
la veritatis: et quid futurum sit tē
poribus nouissimis: et de sua passi
one. Scribit at ei ab urbe romā

C. I.

**Paulus apo
stolus** ch̄risti ihesu

per voluntatem dei

s non sine spe premij sed. s pro hac promissione

legitime certo: hanc meis sequacibus promitto.

s non secundum promissionem vite que
huius sed.

s scribit hanc epistolam
est in christo ihesu t timotheo filio

t donatio spiritus sancti qua ministri armantur

t remissio peccatorum.

charissimo. ora t misericordia

s tranquillitas mentis: et prelibatio vite eternae
t par a deo patre: et christo ihesu

t quem tu sequere.

domino nostro. Gratias ago deo

t edocere: s antiquis abraham isaac et iacob q
retum deum una fide coluerunt: quia una fides

verouqz scilicet antiquorum et modernorum iusto
rum.

meo cui seruio fa t progenitoribus

s sic sit et tua.

meis in conscientia pura: q sine in
termmissione habeam tui memoriaz

s orans tibi magna bona.

in orationibus meis nocte ac die:

s quia meus virus tua esset confirmatio: et sic qui
gaudeo de te bono: iplerer gaudio de te perfecto:
vnde subdit: vt gaud. zc.

desiderans te videre. Memor la
crimarum tuarum: vt gaudio im
plear. Recordationem accipiens

t non inventicia vel fragilis

eius fidei que est in te t non ficta.

s parentum eius sinceritatem fidei memorat. vt
fortiori hunc faceret

Dux t habitauit primum in asia

tua loide: et matre tua eunice: ceri

t s habitat eadē fides. s t ideo ferueat: s q
fidem habes: et talis fuitu: et quia tales parentes.

suz autē t q t in te. Propter quā

causam admoneo te: vt resuscites

s episcopalem timor quasi sopitam: s a deo ti
bi collaram. s que te mihi obedire admonet

gratiam dei que est in te per impo
tē.

s doneo vt resuscites gratia dei qd vñq potes

dedit enim deus spiritum

sitionem manuum mearum. t Nō

tibi vt mibi.

enim dedit nobis deus spiritum ti

tuus autē t q t in te. Propter quā

causam admoneo te: vt resuscites

s episcopalem timor quasi sopitam: s a deo ti
bi collaram. s que te mihi obedire admonet

gratiam dei que est in te per impo
tē.

s doneo vt resuscites gratia dei qd vñq potes

dedit enim deus spiritum

sitionem manuum mearum. t Nō

tibi vt mibi.

enim dedit nobis deus spiritum ti

tuus autē t q t in te. Propter quā

causam admoneo te: vt resuscites

s episcopalem timor quasi sopitam: s a deo ti
bi collaram. s que te mihi obedire admonet

gratiam dei que est in te per impo
tē.

s doneo vt resuscites gratia dei qd vñq potes

dedit enim deus spiritum

sitionem manuum mearum. t Nō

tibi vt mibi.

enim dedit nobis deus spiritum ti

tuus autē t q t in te. Propter quā

causam admoneo te: vt resuscites

s episcopalem timor quasi sopitam: s a deo ti
bi collaram. s que te mihi obedire admonet

gratiam dei que est in te per impo
tē.

s doneo vt resuscites gratia dei qd vñq potes

dedit enim deus spiritum

sitionem manuum mearum. t Nō

tibi vt mibi.

enim dedit nobis deus spiritum ti

tuus autē t q t in te. Propter quā

causam admoneo te: vt resuscites

s episcopalem timor quasi sopitam: s a deo ti
bi collaram. s que te mihi obedire admonet

gratiam dei que est in te per impo
tē.

s doneo vt resuscites gratia dei qd vñq potes

dedit enim deus spiritum

sitionem manuum mearum. t Nō

tibi vt mibi.

enim dedit nobis deus spiritum ti

tuus autē t q t in te. Propter quā

causam admoneo te: vt resuscites

s episcopalem timor quasi sopitam: s a deo ti
bi collaram. s que te mihi obedire admonet

gratiam dei que est in te per impo
tē.

s doneo vt resuscites gratia dei qd vñq potes

dedit enim deus spiritum

sitionem manuum mearum. t Nō

tibi vt mibi.

enim dedit nobis deus spiritum ti

tuus autē t q t in te. Propter quā

causam admoneo te: vt resuscites

s episcopalem timor quasi sopitam: s a deo ti
bi collaram. s que te mihi obedire admonet

gratiam dei que est in te per impo
tē.

s doneo vt resuscites gratia dei qd vñq potes

dedit enim deus spiritum

sitionem manuum mearum. t Nō

tibi vt mibi.

enim dedit nobis deus spiritum ti

tuus autē t q t in te. Propter quā

causam admoneo te: vt resuscites

s episcopalem timor quasi sopitam: s a deo ti
bi collaram. s que te mihi obedire admonet

gratiam dei que est in te per impo
tē.

s doneo vt resuscites gratia dei qd vñq potes

dedit enim deus spiritum

sitionem manuum mearum. t Nō

tibi vt mibi.

enim dedit nobis deus spiritum ti

tuus autē t q t in te. Propter quā

causam admoneo te: vt resuscites

s episcopalem timor quasi sopitam: s a deo ti
bi collaram. s que te mihi obedire admonet

gratiam dei que est in te per impo
tē.

s doneo vt resuscites gratia dei qd vñq potes

dedit enim deus spiritum

sitionem manuum mearum. t Nō

tibi vt mibi.

enim dedit nobis deus spiritum ti

tuus autē t q t in te. Propter quā

causam admoneo te: vt resuscites

s episcopalem timor quasi sopitam: s a deo ti
bi collaram. s que te mihi obedire admonet

gratiam dei que est in te per impo
tē.

s doneo vt resuscites gratia dei qd vñq potes

dedit enim deus spiritum

sitionem manuum mearum. t Nō

tibi vt mibi.

enim dedit nobis deus spiritum ti

tuus autē t q t in te. Propter quā

causam admoneo te: vt resuscites

s episcopalem timor quasi sopitam: s a deo ti
bi collaram. s que te mihi obedire admonet

gratiam dei que est in te per impo
tē.

s doneo vt resuscites gratia dei qd vñq potes

dedit enim deus spiritum

sitionem manuum mearum. t Nō

tibi vt mibi.

enim dedit nobis deus spiritum ti

tuus autē t q t in te. Propter quā

causam admoneo te: vt resuscites

s episcopalem timor quasi sopitam: s a deo ti
bi collaram. s que te mihi obedire admonet

gratiam dei que est in te per impo
tē.

s doneo vt resuscites gratia dei qd vñq potes

dedit enim deus spiritum

sitionem manuum mearum. t Nō

tibi vt mibi.

enim dedit nobis deus spiritum ti

tuus autē t q t in te. Propter quā

causam admoneo te: vt resuscites

s episcopalem timor quasi sopitam: s a deo ti
bi collaram. s que te mihi obedire admonet

gratiam dei que est in te per impo
tē.

s doneo vt resuscites gratia dei qd vñq potes

dedit enim deus spiritum

sitionem manuum mearum. t Nō

tibi vt mibi.

enim dedit nobis deus spiritum ti

tuus autē t q t in te. Propter quā

causam admoneo te: vt resuscites

s